૫૩૨૮

તોરાની ઈશ્કી લાવણીઓ.

ભાગ ૧ લો.

રચનાર.

બાવા લક્ષ્મણદાસ તથા મેતા.

અમરતલાલ અનોપરામ

ઉર્ફે આફલાતુન.

ડાકોર જ્ઞાનવર્ધક સભાના અધીપતી.

પ્રત ૧૦૦૦

આવૃત્તી ૧ લી.

અમદાવાદ.

ગુજરાત ગેઝેટ પ્રેસમાં

પં. આ. છગનલાલ ગીરધરલાલે છાપી.

સંવત ૧૯૪૪ સને ૧૮૮૮.

કીમત રૂ. ૦-૧-૦

તોરાની હસ્તી
લાવણીઓ.

ભાગ ૧ લો.

રચનાર.

બાવા લક્ષ્મણદાસ તથા મેતા.

અમરતલાલ અનોપરામ

ઉર્ફે આફલાતુન.

ડાકોર જ્ઞાનવરધક સભાના અધીપતી.

પ્રત ૧૦૦૦

આવૃતી ૧ લી.

અમદાવાદ.

ગુજરાત ગેઝેટ પ્રેસમાં

પંડ્યા છગનલાલ ગીરધરલાલે છાપી.

સંવત ૧૯૪૪ સને ૧૮૮૮.

કીમત રૂ૦-૧-૦

અર્પણ પત્રીકા.

મહેરબાન રાજમાન રાજેશ્રી. જેશંકર દાજીભાઈ ડાકોરની મ્યુનિસિપાલેટીના સેક્રેટેરી સાહેબ મુલવતન મહુધા. આપે મુંજને કવીતા વીગેરે બનાવવામાં સારી રીતે ઉત્તેજન આપ્યું છે તથા આપ અહોનીશ મારી સંભાળ રાખી મારા ભલામાં ચાહોછો માટે મેં મારી અલ્પ બુદ્ધિથી આ પોથી રચી તે આપણી સેવામાં મુંકું છું તે સ્વીકારશોજી.

મનહર છંદ સેક્રેટેરી સાહેબ વીશે.

ડાકોરના સેક્રેટરી જેશંકર દાજીભાઈ,
જોઉ અતી સભ્યતાઇ વીદ્યા તણા કુપ છે.
વીદ્યાતણા કુપવર વીવેકીને નેકીસાર,
પાસેન રમતાનો ગુણ જાણે મોટા ભુપ છે.
ગુણવાન ગતીવાન ગંભીર ગણી ન જાણ,
સરકારી કામ માંહી આપતો અનુંપ છે.
કહે અમરતરાંમ હરી રહે આણે ઠામ,
માગું છું હું ધન શામ ઘણું સારૂં રૂપ છે.

લી. કવી અમરતલાલ અનોપરામ. મેતા. ઉર્ફે આફલાતુન.
હાલ મુકામ મુસાફરીમાં અમદાવાદ.

તારીખ. ૧૩–૭–૮૮ ને રોજથી હું હીંદુસ્તાનના ઘણા ખરા ભાગમાં મુસાફરી કરવાને માટે મારા ગામની અંદર સભા ભરી તેની અંદર મોટા માણસો તરફથી મુંજને સટીફીકેટો મલ્યાં છે તે લેઈ હું નીકળ્યો છું.

તોરાની ઇશ્કી લાવણીઓ,

રંગન છોટી ખ્યાલ ૧ લો.

જુઠી માયામાં કચ્યુ નહી પાવેગા,
સબ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ટેક.
તુંમ દીલમે કરો વીચાર ક્યાહે કાયામે,
હરી હીરા છોડકે લીપ્ટ પડે માયામે;
ક્યા લેકે આયા સંસારકી તું છાયામે,
ક્યા લે જાવેગા જમકે ચપડાયામે;
મરજાવે તો ક્યા પૈસાકું ખાવેગા,
સબ રહવે અહા સંગ હરકા નામ આવેગા. ૧
સબ માલ ખજાના કચ્યુ કામ ના આવે,
વળી કુટંમ કબીલાં મીથ્યા પ્યાર બનાવે;
અપની મતલબ કે લીએ તો સબ બોલાવે,
ઇસ હરકે બીન આખર કોઇ નહી છોડાવે;
દમ આફ્તસે તુજે કોઇ ના મુકાવેગા,
સબ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૨
મીટીકી કાયા બની તપાસો તનમે,
એ મીટીમાં મીલ જાવે સમજલો મનમે;
મીટીકા બના હે સબ ઓર મીટી ધનમે,
મત કરીએ ભરુસા દમકા જાય એક છંનમે;
રખને કીસે ભવસાગર તર જાવેગા,

સબ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા. ૩

જો ભજન કરે ઓ ઊતરજાય ભવસાગર,
તુ ભજન આ દેશી છંદ સુનાલો સાહર;
ગાનેમે ચુર મેરે લક્ષ્મણદાસ ખુબ માહર,
સબ છંદ બના ડુંગરકુ કરતા જાહર;
છંદ બના કેહે અફલાતુન તું પસ્તાવેગા,
સબ રહેવે અહાં સંગ હરકા નામ આવેગા.

રંગન છોટી ખ્યાલ ર જો.

મત ભુલ ઊસે આ જીસને દેહ બનાઇ;
હરભજ હરભજ હરભજરે હર હર ભાઈ. ટેક.

જીસબખ્ત જનમ તે લીયા જગતમાં આયા;
ઊસ ઘડી તું જે નર મુઠી બાંધે પાયા,
હો ગયા બેહેમ કુચ માલ યા મીલકત લાયા;
સબ લોક કહે દેખો ભગવાનકી માયા,
ઊસ ભરમમે તુને સારી જરખ રચાઈ,
હરભજ હરભજ હરભજરે હર હર ભાઇ. ૧

સબભાઇ બંધ ઓર કુટુંમ કબીલા તેરા,
હર બખ્ત લગે કે નેકું મેરા મેરા;
બજવાઇ બધાઈ બાંટે લડુ પેરા,
ખાલી મુઠી દેખી દુઃખ હુવા ઘણેરા;
ઉસ ભરમમે ચતુરા ભુલ જાય ચતુરાઈ,
હરભજ હરભજ હરભજરે હર હરભાઇ. ૨

કુચ કરની કરનર ઇસ દુનિઆ મે આકે,
ક્યું ગર્બ કરે એ કંચન કાયા પાકે;

મનકુ પસંદ કરનાચકું હુઆ રગાકે,
નહી પીછે પ્રાણી રહેગાતું પસ્તાકે;
મેં કહેતા હું કુચ તેરી સમજ મેં આઇ,
હરભજ હરભજ હરભજરે હરહર ભાઇ. ૩
નેકી કુછોડ મત બદીકા બજત ઉઠાના,
કુચ એસા કર મટ જાણે આનાજાના;
મેરે ગુરૂ લક્ષ્મણ દાસકા એ ફુરમાના,
ભુલે ગાઉસે પાવેગા નહીં ઠેકાના;
કહે આફ્લાતુન સતગુરૂને રાહ લીખાઈ,
હરભજ હરભજ હરભજરે હરહર ભાઇ. ૪

ખ્યાલ. ૩ જો. રંગત છોટી.

હે રામ નામકા નીસા જગતમેં સાર;
જો ઉસે પીયે હોવે ભવસાગર પાર,
જીને ઉસકુ પીકે ઈસકા ધ્યાન લગાયા;
સરસાર હુવા ઔર છોડી સારી માયા,
ઉસકુ પીનેસે બડા ફાયદા આયા;
ઉસકે ખાતર મસ્તીકા દરજા આયા,
હર એક નીસેસે બેહેઠે મન કુમાર;
જો પીયે ઉસે હોવે ભવ સાગર પાર. ૧
ગાંજા અફીણ ભંગ ચડસ અમલ એ ચારૂ,
ઇન સારૂંસે ભીના કીસ સમજો દારૂ;
ગાંજેકા નીસા હોતા હેં કલેજા જારૂ,
ભંગ અફીણ કરતી ખરાબ હોય ઉતારૂ;
કોઇ ખાય શંખીયા કોય ખાય હડતાલ,
જો પીયે ઉસે હોવે ભવસાગર પાર. ૨

જો ઉસકે નામકા પ્યાલા ભરકે પીતે,
ના મરણુ મોત ઓ અમર ગતી કર જીતે;
દુનીઆ કે અમલ ના એક હાથ મે છીતે,
જો દીલપે ધારે હોય કામ મન ચીતે;
સબ દુર કરો એકે નામનો યાર,
જો પીએ ઉસે હોવે ભવસાગર પાર. ૩
ઓર એક નીસે દુનિઆ કે કર દે તરક,
પી અમરત પ્યાલ રહે હમેશાં ગરક;
મેં કહેતા હું મત સમજો ઉસમેફરક,
લે નામ ઉસીકા બુરે કામસેં બરક,
આદત સરાબકી છોડ અરે નાદાર;
જો પીયે ઉસે હોવે ભવ સાગર પાર. ૪
ઉસ્તાદ બુધ ગીરજીકી એ બાનીહેં,
કહે દાસ એ લક્ષ્મણ દુનીઆ દીવાની હે;
પીતેહેં કીમત કીસીનેના જાની હે,
હર એક બસર ને ઉઠાફ હેરાની હે;
કહે અમરત કલંગી ચંગસેં લેઉ ઊતાર,
જો પીયે ઉસે હોવે ભવસાગર પાર. ૫

ખ્યાલ ૪ થો રંગત છોટી.

દીલ જાન હમારા લગા દીલ તેરેસેં;
હુંઘટકા પડદા ખોલ બોલ મેરેસે,
તેરી સુરત દેખ કે મેરા જાન રાજી હેં;
હર બખત યાદ મેં કરૂ ચીત કાજી હેં,
મત કર ગુમાન પીયા જાન પ્રીત બાજી હેં;

ચલની ભાવ આખર તલક હંસ કાજી હેં,
કર કર બીચાર લીપટા પોકાર મેરેસેં;
ઘુંઘટકા પડદા ખોલ બોલ મેરેસે. ૧
તું અજબ બની કયા બદન તેરા ગુલજારે,
આંખનસેં કંઈ આસક ઘાયલ કરદારે;
અંદરસે પ્રીતી મુખસે બતાવે ગારે,
તેરા નેણુ દેખ કે મેરા જાન લીપટારે;
મે બનુ પ્રેમ મેં મગન પ્યારલેરેસેં,
ઘુંઘટકા પડદા ખોલ બોલ મેરેસે. ૨
નહી દગલબાજ હમ બને કયુ પ્યારીસે,
તું હસ હસકર લે બાત જુગત ન્યારીસેં;
મુંજ લગા કામકા બાણુ દેખ જારીસેં,
પ્રીતીમેં હુવા ચકચુર નજર ભારીસેં;
તુંજ બીના અચેનમેં પડા રહુ ડેરેસેં;
ઘુંઘટકા પડદા ખોલ બોલ મેરેસેં. ૩
દીન રેણુ જીકર હમકર તે મુખસેં તેરી,
અબ આન મીલાલો અંગ આશ હેં મેરી;
મત લબકે મીલના હોય લગે ના ડેરી,
હમ ગાતે તેરા નીશાન અંગ હેં હેરી;
છંદ ગાતે અમરતલાલ તાલ ઘેરેસેં,
ઘુંઘટકા પડદા ખોલ બોલ મેરેસેં. ૪

ખ્યાલ ૫ મો. રંગત છોડી.

ઈસ બસતી મેં કંઇ લોક લાઠુંગે દેખે,
ઓર બાતુમેંભી બીલકુલ નંગે દેખે. ટેક.
કુછ કહે તો હેં ઓર' કમકા કુચકર જાતે,

એસે જુઠે હોતે હીના કયું મર જાતે;
બીસબસ હે ઓર મુદત બીધર જાતે,
મીલ તે અદાપ કર કહેતે હમ ઘર જાતે;
કપડે હલદી ચુનેકે રંગે દેખે,
ઓર બાતુમેંભી બીલકુલ નંગે દેખે. ૧
કરે તેલ ફંગપણુ ઇસ બસતીમેં બસકર,
હરએક બસરકું રાજીકર તે હસકર;
મગરૂર કરે હે માહા પાપમેં ધસકર,
લડનેકે ખાતર રહે તે કમર કસકર;
સુકે બાલુમેં કરતે કંગે દેખે,
ઓર બાતુમેંભી બીલકુલ નંગે દેખે. ૨
માલુમ હોય કોઈ પાસ ના આને દેતાં,
મે ફીલમેં કોઇ ખ્યાલ નાગાને દેતા;
ચંગદીભી અપની હાથ ના ઉથાને દેતા,
ચાતર હો અપના કભીના બાના દેતા;
કોઇ કોઈ બસર એસે બે ઢંગે દેખે,
ઓર બાતુમેંભી બીલકુલ નંગે દેખે. ૩
લે ગયા મુને સમજાય જાય બે ઠાલા,
આસનકુ મેરે ટાટકા તુકડા દાલા;
એક ચટાઇ ટુટી ખુબ સુરતથી આલા,
ઉસપર બેઠાતા હીંમત કલગી ચાલા;
આંહાં લોકભી અંધે કાંને પંગે દેખે,
ઓર બાતુમેંભી બીલકુલ નંગે દેખે. ૪
એ ગાના બજાના કહો આપકાંસીકે,
માલુમ હોતા કુછ બેઠે નીસાકુ પીકે;
એ બોલભી મુજકું લગે" તમારે ફીકે,

દીલ ખોલ કહો સાગર્દ બને હો કીકે;
પેનેભી ઉને મલમલકે અંગે દેખે,
ઓર બાતુમેંભી બીલકુલ નંગે દેખે. ૫
ઇનકી બાતું કાઅ કીન કોઇ મતલાના,
સારી બસતીને ઉસેલ ફુંગા જાના;
કહે લક્ષ્મણદાસ સમજેગા સાહરદાના,
એસે લોકુંકા કંઇના લગે ઠેકાણા;
કહે અમરતલાલ એક બીના ચંગે દેખે,
ઓર બાનુમેંભી બીલકુલ નંગે દેખે. ૬

ખ્યાલ ૬ ઠો. રંગત છોટી.

ફાગન મહીનેમેં ખીલે કસ્નજી હોરી;
લે ગોવાલબાલ સગ ખડી હે રાધે ગોરી. ટેક.
હોળી ખેલને નીકળી ગોરી સારી,
લેપી ચકારી કીષ્ણુપે મારેભર કરનારી;
રંગ કાતો ચલાવે માર કનૈયા ભરી,
રંગ મારકે ઉપર ગુલાલ રાખેજારી;
ગુલાબકી મુકી ફેકે છોરા છોરી,
લે ગોવાલ બાલ સગ ખડી હેં રાધે ગોરી. ૧
આ હોળી ખેલતાં તુટો રાધાનો હારે,
સબ બ્રીજકી નારી મન મેં કરે બીચારે;
કૃષ્ણજીઉધરસે રંગ કાચલાવે મારે,
રાધા કીસંગ કીસારી સખીઆં હારે;
રાધા બોલી બીન બીનકે ભરતી ઝોરી,
લે ગોવાલ બાલ સંગ ખડી હેં રાધે ગોરી. ૨
હોળી ખેલ કે પાન અંતર મંગાવે,

વાં તરેહ તરેહકા મેવા મીઠાઇ લાવે;
સબ ગોપી ગોવાલ હીલમલ કે કીસનજી ખાવે,
વાં ગાન તાન દેખને કુંસઉ કોઇ ધાવે;
બીજ મેં ગમત કરતી હેં પોરા પોરી,
લે ગોવાલ બાલ સંગ ખડી હેં રાધે ગોરી. ૩
સબ બીજ મેં નરનારી તો હુવે આનંદે,
સબ એક બાજુ સામે તો કીષણુહે બંદે;
ગુરૂ લક્ષ્મણુ દાસને ડાલાતું મપર ફંદે,
એ દુસ્મન સારે જલ તે સુણુ કે છંદે;
કહે આફુલા તું નકલ ગીકી હુઇ હેં ચોરી,
લે ગોવાલ બાલ સંગ ખડી હેં રાધે ગોરી. ૪

ખ્યાલ. ૭ મો રંગત છોટી.

આ સકી સેજ મત સમ જેસા હર ભાઇ;
મર ગયે હજારો ઇસકી થાહ ના પાઇ,
લેલી મજનુંકા હાલ બી તુમને સુના;
હીરે કે વાસ્તે રાંજાને સર ધુના,
મંનસુર ચડાસુ ્લીપે સુણો એ ગુંના;
મેં બાગ્મે ઇસ્કા સારા મીસાયલ સુંના,
ઇન આસકો ને હક નાહક જાન ગુમાઇ;
મર ગયે હજારો ઇસકી થાહ ના પાઇ. ૨
એ ઇસ્ક બલા પડતી હેં જીસ કે ગલે,
સચ કહું ઓહી આ ગયા ગર દીસકે તલે;
ખીસ તે ખરાબ બેઠે હેં હાથકુ મલે,
સકરને ધોકે બાય નીમક કે હલે;

જુઠે આસકકી કરતે કોણુ ગવાઇ,
મર ગયે હજારો ઇસ્કી થાહ ના પાઇ. ૨
મેરે દીલ ભરકે રંગના રેખા રહે,
મેંહે બુખ બતા અબ જીસપર આસક તુંહે;
દુનિઆમેં ના દેખા ઉસેં કોઇ બીદુહેં,
જાવે કરી બકયા ઉનસેં તેરા મું હેં;
તુમસે આસકો નેરંન જોગમ ઉઠાઈ,
મર ગયે હજારો ઇસ્કી થાહ ના પાઈ. ૩
ગુરૂ કહે બુધગીર ઇસ્ક પંથ હેં ટેદા,
કયું જુઠા સાહર કરતા ફેરે બખેદા;
કહે દાસ એ લક્ષ્મણુ જીસને ઇસ્ક કુંછેડા,
ઉસ આસકકા ફીર બચાના પતા પેંદા;
કહે ચાફ્લાતુંન તુંહે જુઠા સોહાઈ,
મર ગયે હજારો ઈસ્કી થાહ ના પાઇ. ૪

ખ્યાલ ૮ રંગત છોટી.

હું વાત કહુંછું સૈયર સાંભળો મારી,
મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી;
મારો સ્વામી નીશાળે રોજે ભણુવા જાયે,
ભણુતાં ના આવડે માર ઘણેરો ખાયે;
એ માર ખાઇને કહે છે હાયે હાયે,
જ્યાં સોટી વાગે ત્યાં ઘણી બળે છે લાયે;
દુઃખ નથી સહેવાતું સોળ વરસની નારી;
મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી. ૧
નિશાળે છોડી મુકે છોકરા મારે,

ઘર ભણી દોડતો આવે છે જો તારે;
ઘેર આવીને એ કહે છે મારી મારે,
પેલો છોકું બાપું રાખે છે પ્યારે;
એવું ના બોલ રડ્યા વહુ બેઠી છે તારી,
મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી. ૨
એક દહાડો જોવાને બેઠી હતી પલંગે,
તહીં રમતો પકડીને સુવાડયો સંગે;
મેં જોયા એના રડવા જેવા ઢંગે,
લુગડાં મેલાં ને નઠારા એના રંગે;
સાસરી ભણીથી જુઓને હું તો હારી,
મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી. ૩
ગુરૂ લક્ષ્મણદાસ ઉસ્તાદ કે ભગવે બાને,
તારા તોરહે મથોમેં દુનિઆ જાને;
કહે ડુંગરસીંગ કયા મુરખ ઉસકુ પેહચાને,
કહે છોટાલાલ ગ્યાની હોવેસો જાને;
આ ફૂલાતું ન કહે કરમ કરે સો ભારી,
મારો સ્વામી નાનું બાળ વરસ દશ બારી. ૪

ખ્યાલ. ૯ મો રંગત છોટી.

મેં ખુબ એક ઓર આસક સબી જગના,
મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ આંધા કોઇ કાના;
દીદાર મીલાના કીસીકુ જીસ દીલ બરકા,
કીસ કદર બયાં કર શકતા તુંમ ઉસ ઘરકા;
ઘર ઉડા ચાવે પંખી કોઇ બે પરકા,
ના લગે ઠેકાણા સાહર હરેક બસરકા;
એ આસકી હેં લોહે કે ચણે ચવાના,

મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના.

જબ તલક ઓસનમ ચસમાં ના દીખલાવેગા,
તબ તક કોઇ આસક મજા ભી નહી પાવેગા;
ઉસકા મજનુ કાજીયાંસેં નહીં આવેગા,
મોં લબીતો કયાપર મુંલ્લાં ચકરાવેગા;
ઢુંઢાહેં ઓત પણ મીલાહેં કંહી નીસાના,
મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના.

તુંમસે લાખું હુએ કર કે આજીજી,
હોકરૂત ફીરે કંઇ મસીદમેં તો કાજી,
ઉસ્તાદભી અપની ભુલે ઉસતાદીજી;
કંઇ અકલ બંદભી હો બેઠે હેં પાજી,
નહીં નજર પડા તું મને જીસકું પેછાના;
મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના. ૩

ગુરૂ મેરે બુધગીરજીકા એસા કહેના,
દીદાર મેલા જદ અલફ્ફીરા પેછાના;
કહે દાસ લક્ષ્મણ પાસ ઉસી કે રહેના,
હમખ્યાલ બનાયથા હઅપાડકા મહેના;
કહે અમરતલાલ કોઇ એસા છંદ સુનાના,
મસ્તીમેં હો ગયા કોઇ અંધા કોઇ કાના. ૪

ખ્યાલ ૧૦ મો રંગત કજોડાની.

ઓ ભગવાન હું છું દુ:ખવાન અરજ ધર કાન પ્રભુ તું મારી,
શા વાંકે મુંજને કરી અતી દુખીયારી;
મુળ વેરી મારો બાપના સમજ્યો આપ ખાધીભુલથાપ કજોડું જોયું
કુલવંતા ઘરનો વર જાણી મન મોહ્યું,
મને પરણાવી ધરી પ્રીત ઊંડી જોઇરીત બળેમુંજચીતજકે કેમરોવું;

મારૂં સુખ સૌ સંસારનું સર્વે ખોયું,
હું મનમાં ધરૂં શું ધીર દુખે મુજશીરઆંખથીનીરવહેઅપારી;
શા વાંકે મુજને કરી અતી દુખયારી.. ૧
હું રૂપ રંગમાં ઘણી નાનો મુજ ધણી જાઉં ચંચણી પતિને જોઈ;
મારૂં ચરચર લાગે ચીત જઉ શું રોઇ,
મારા સાહેલીનો સાથ હસે દીનરાત અણુઘટતી વાત કરે સૌ કોઇ;
તેથી હું ફરૂં જીવતી પણ જાણે મોઇ,
હું ફરૂં છું ઠામેઠામ જાય મુજ હામ અરે હો રામ મુને નવ ઠારી;
શા વાંકે મુંજને કરી અતી દુખીયારી. ૨
મળ્યો મુજને નાનો પતી દુઃખ દે અતિ હવે શી ગતી માહરીથાશે
આ બાલકડાને સંગ જનમ કેમ જાશે,
હું ભરજોબન છું નાર બડી ગુલ જાર જોબનકાબારકેમ જરવાશે;
કામ અગિન કરે દહન કેમ રેહવાસે,
મેં પુર્વે કર્યાં શાં પાપ તેથી દુઃખ તાપ પ્રભુદુઃખ કાપસર્વંગતતારી;
શા વાંકે મુંજને કરી અતી દુખીયારી. ૩
હું ગઇ ધણીને ઘેર મુકી પીયેર સુખની લહેર સેજ લેવાને;
સાસુ નણદીના કડવા બોલ સહેવાને,
રજનીગઇસ્વામીપાસેમજાનીઆશેપામી બહુ ત્રાસેં લાજુંકહેવાને;
મારો બાળો સ્વામી મળ્યો દુઃખ દેવાને,
છંદબનાકેઅમરતલાલતજો સહુ હાલકંન્યાનોકાળ વાતચીતધારી;
શા વાંકે મુંજને કરી અતી દુખીયારી. ૪

ખ્યાલ ૧૧ મો. રંગત છોટી.

તુંજકુ દેખમેંને તનપર ખાખ રમાઈ,
તેરે ઇસકું મેં સારી ખોઇ કમાઈ;

તું કુવાના ઉપર રોજે ભરતી પાણી,
અહાં દેખ તુજે અબ ચેન નહીં દીલ જાણી;
હમ કહે તે બાત મેરે દીલકી ના માણી,
તું અજબ હેં ચંચળ નાર ખુબ સેલાણી;
હમને તેરે વાસ્તે સારી જીંદગી ગુમાઇ,
તેરે ઈસ્ક મેં સારી ખોઈ કમાઇ. १

આ કમાઇ પોતાં ઝીલી ના મુજકું નારી,
ઓ પ્યારી તુને મારી નેણુ કટારી;
સપનેમેં તેરી તસબીર આતીહું પ્યારી,
તેરે ગાલ ગુલાબી લીંબુ દોહુ બારી;
કુચ તેરી સખીને તુંજકું બાત બતાઈ,
તેરે ઈસ્કમેં સારી ખોઈ કમાઈ. २

સુંદર કહેતી બકબક ના કરો તુમ ગારે,
મેં તુમારી નારી તુંમ હો મેરે દીલદારે;
ફુલાંકી સેજ બાછાઈ હેં ગુલજારે,
આસક નારીના ખુબ તરેહસેં હારે;
આસકને ખુબ દીલ ભરકે ઉસેં રગાઈ,
તેરે ઇસ્કમેં સારી ખોઇ કમાઈ. ३

શીર મેવા મીઠાઈ પાન અાતર મંગવાવે,
આસક ઓર માસુક મીલકર દોનું ખાવે;
આસક માસુક કુ અપને દીલસેં ચાહવે,
ના કહેને પર કુચેપે હાથ લગાવે;
કેહે આફલાતુન લાવની ઇસકકી ગાઇ.
તેરે ઇસ્કમેં સારી ખોઇ કમાઇ, ४

ખ્યાલ. १२ મો. રંગત છોટી.

એક પોછું ભેદ મીજલસ મેં ચાતુર શાના,

બતવાવે જદ મેં જાનું તુજકૂં દાના;
એક નારી હમને દેખી હસ્ત હજારી,
મથે મેં લીંગા પાઉમે પેહેની સારી;
પેસાની ઉસકી ચલક રહી હે ભારી,
નાકુંકી બારી કાનમેં દેખો ડારી;
આ જુઠ નહીં હેં જાને ઉસકું જમાના,
બતલાવે જદ મેં જાનું તુંજકું દાના. ૧
નારીને દેખો અપની દેહ શીંણુગારી.
શીરપે ગગરી લે કુવેકે ઉપર ઠારી,
કરમેં ગાગર ખાંધેપે દોરતો દારી;
આકાશ મારગે પાણી ભરે પણીયારી;
એ નારી બનાકે છંદ પીછે શેં ગાના,
બતલાવે જદમેં જાનું તુંજકુ દાના; ૨
એક નરનારી કાજોડા દેખા હે જાન,
બાવીસ કર ઓર બાવીસ ઉસકે કાન;
બે ગીનતી માલ રખતે પાસે ગુણવાન,
બીન રાવણ કહેતા હું સાહેર પેછાન;
કીસમ કાનપર રેહેતા બતલા ઠેકાના,
બતલાવે જદમેં જાનું તુંજકુ દાન. ૩
એક નર ઇસ જુગમાં દેખ કપટ સેં આતા,
એ બીના મુખસેં ઘાસ ચુંન કે ખાતા;
એ નરકા કોણ સાપીતા બતા ઓર માતા,
કહે લક્ષ્મણદાસ મુરખ મન મેં ગભરાતા;
સુણ આફ્લાતુંનકા હેં તારેકા બાના,
બતલાવે જદમેં જાનું તુંજકું દાના. ૪

સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

હાલમાં તોરાના ગાનારા ઘણી જગ્યાએ હું દેખું છું ને તેઓ ભાઈઓમાંના ઘણા એમ બુમ પાડે છે કે તોરાની કંઈ પણ ગુજરાતીમાં છપાએલી ચોપડી મળતી નથી તે ઉપરથી મેં મારા સ્નેહીનો આગ્રહ જોઈ આ એક બુ-જ પેહેલોજ ભાગ રમત દાખલ મેં મારી અલ્પ બુદ્ધિથી છપાવ્યો છે તો તેની અંદર કંઈ ભુલ થઈ હોય તો માફ કરવા આશા રાખું છું.

મને મારા મદદગારોનાં નામ લખવાનો માગ નહીં હોવાથી નથી લખ્યાં તે હવેથી લખીશ. આ ચોપડી વીગેરે ઘણીખરી જાતની ચોપડીઓ મારી બનાવેલી નીચેના ઠેકાણેથી મળશે. મેં ઉપવીત વિવાહ મહોત્સવની ચોપડી જે છપાવી છે તેના ઉપર જ્ઞાનવર્ધક મંડળી એવું નામ આપ્યું છે તે મારી ભુલ થઈ છે માટે તે નામ રદ કરી આજથી તા. ૨૭-૭-૮૮ના રોજથી જ્ઞાનવર્ધક સભા સ્થાપન કરી મને તેનો અધિપતી નીમ્યો છે તે સર્વે ભાઈઓ કબુલ રાખશો.

પાઠક. ઉમીઆશંકર મંછારામ. મુ. ડાકોર.

બાવા. છોટાલાલ મોતીલાલ. મુ. વડોદરા. ઠે. મદનને ઝાંપે.

આદીતરામ વેણેરામ. મુ. માતર.

સોની મનસુખ પરસોતમ. મુ. બોરીઆવી.

પરદેસી લક્ષ્મનસીંગ હરમાનસીંગ મુ. અમદાવાદ કાલુપુરના દરવાજા પાસે.

સા. લલુભાઈ કાશીદાસ. કંસારાના વેપારી મુ. ડાકોર.

કર્તા. અમરતલાલ અનોપરામ મેતા ઉર્ફે આફુભાઉ

મુ. ડાકોર. હાલ મુ. મુસાફરી.